

Prolog /

Topelius, Zacharias,

81 A Br.

National Library
of Sweden

Prolog.

MOTTO. Det är ej alltid Anders vind,
Det kan bli Thomas väder.

ANDERS: (den svenskatalande bonden, går med sin hafrelie förbi THOMAS, den finskatalande, där han med spaden går på sin teg. Anders stannar och lutar sig mot lien).

— Kom granne, skörden bärgas in,
Din ria röker tätt vid min
Och kvällens sol förgyller
Din stuga där, min stuga här.
Tänd pipan! Dagen slutad är
Och mor sin gryta fyller.

THOMAS: (ser upp från sitt arbete, kärft;)
Det kan nog hända du är klar,
Men jag behöfver tid och har
Min teg ännu ej färdig.
Hvad ha väl vi att språka om?
Du var ej fordom den, som kom
Och fann ett ord mig värdig.

ANDERS: (Ser mot fonden. Efter en paus.)
Där bygga pojkarne sin kvarn. —
Hvad skall det bli af dessa barn
Om deras fäder kifva?
Hvad skall det bli af detta land
Om språk mot språk och hand mot hand
Hvarandra sönderrifva?

THOMAS: (som förr.)
Det blir nog slut på sådant bråk
När alla tala samma språk
Och sänjas godt vid bordet.
Din tid i Finland är förbi!
Låt barnen lära nu, att vi
Ha landet och ha ordet!

[1891.]

ANDERS: (tankfull, bittert.)

Säg ej: Vi äro sju mot en,
Den räkningen, som tycks så ren,
Skall mycket dig förundra,
När här en tredje kommer snart,
Och räknar lika uppenbart:
I ären två mot hundra!

Väg icke massor! Massans mått
Är styrkans råa öfverskott,
Där makt vill rätt sig kalla.
(varmt) Väg broderpligt och mänskorätt,
Väg hjärtelag och tänkesätt,
Att rätt blir makt för alla!

THOMAS: (i tankar.)

Det tål kanske att tänka på
Om skogen ej bör växa få
Hög från sin plantas blomning,
När det, som var, förneka vill,
Det, som nu är, att finnas till
Och mogna till fullkomning.

Om ej min rätt jag fordrat kärft,
Så skulle aldrig jag ha ärft
Mitt land af mina fäder.
Välan! Nu har jag fått min del.
Och Anders' vind bär intet fel
Om det blir Thomas' väder.

ANDERS: (som om han ej hört)

Vi kommo två med östanbris
Och västanstorm till snö och is
Att slåss om vilda skogen,
Den ene kom med kors och svärd,
Den andre bygde fredens härd
Och tog sitt land med plogen.

Vår håg var skild såsom vår väg.
Jag vann, du vek, men steg för steg
I sekellånga strider,
Tils efter hårda kämpatag
Vi slöto fosterbrödralag
Och det för alla tider.

THOMAS: (mildare)

I lifvets skola ha vi lärt
Att båda hålla Finland kärt,
Dess namn vi båda stafvat;

Och hatets tid och stridens tid,
När vi hvarann ej kändes vid
Ha seklerna begravat.

ANDERS: (kraftigt)

Sen stredo vi i samma led,
Där jag var med där var du med,
När kriget tände flamman;
Med samma lag och samma lott,
I sorg och fröjd, i ondt och godt
Vi vuxo fast tillsamman.

THOMAS: (varmare)

För hvad än förr ditt hjärta slog,
Nu är det finskt, det vet jag nog,
Jag lärt mig det bedöma.
I hungersåret du mig bjöd,
Som jag åt dig, ditt sista bröd;
— Tror du jag det kan glömma?

ANDERS: Hur ha vi icke blandat blod
Vi två, på fält, där slaget stod,
Och blod i barnets åder!
Där du har stått, där har jag stått,
Den dig förrådt den mig förrådt;
Hvem sviker? Hvem förråder?

Ej du, ej jag. Om jag har lärt
Att hålla gamla Sverge kärt
Som tappre fäders minne,
Om än det på min tunga bor,
Är Finland dock min vigda mor,
Och hennes son är finne!

THOMAS: Ja, är det så, så är du dock
Min broder, väl den äldre ock,
Som bröder ha vi dikat
Vår sanko teg vid kärrets rand
Och delat ärligt detta land,
Men icke sönderflikat.

Jag haft min forntid, också jag,
Och forskarn letar än i dag
Dess runor ut i barken.
Jag haft som du min gudavärld
Och förde stolt eröfrarns svärd,
Men blott mot ödemarken.

ANDERS: Och älskar du din sköna sång
Från faders tid, när du engång
Var främling i Europa,
Så är du nu med sed och lag
Europas äkta son som jag;
Vi höra ju tillhopa.

THOMAS: (med själfkänsla)

Tack! Något har jag redan lärt,
Som väl kan vara mödan värdt,
Och nya vägar bana.
Glömd står jag ytterst här på post
Sen tusen år mot död och frost
Och bär Europas fana.

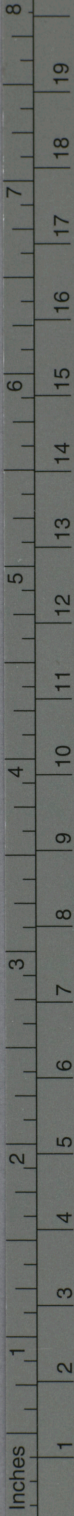
ANDERS: Hvi tvista då om språkens ljud?
Säg, hvarför gaf oss Herren Gud
Att samma hjärta tjäna,
Två ögons ljus, två armars stål,
Om ej för att till samma mål
En dubbel kraft förena?

THOMAS: Du talar som en ärlig man!
Så vet att äfven Thomas kan
Sin styfva nacke böja
Och tacka för den svunna tid,
Då du kom hit med blodig strid
Att dina bröder höja.

ANDERS: Ve den oss båda skiljer åt
Med fagra ord och ormalåt!
Han splittrar, han försvagar,
Han lämnar oss med klufven håg
Till hjälplöst rof på tidens våg
I våra pröfningsdagar.

THOMAS: Nu sjunker solen. Vän, godnatt!
Ett tröget handslag, fritt och gladt,
Förrän vi återvända!
Ej skiljer man så lätt oss två,
Ett enda är vårt folk ändå,
Och alt vårt land ett enda.

Z. T. — stst —

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

